

Національна академія керівних кадрів культури і мистецтв
Інститут практичної культурології та арт-менеджменту
Кафедра культурології та інформаційних комунікацій

ЗАТВЕРДЖУЮ»
Перший проректор
з науково-педагогічної роботи
проф. Іванов С.В.

2019 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ **КУЛЬТУРОЛОГІЯ МЕНТАЛЬНОСТІ**

галузь знань – **03 Гуманітарні науки**

спеціальність – **034 Культурологія**

освітній рівень – **другий (магістр)**

освітня програма – **«Культурологія»**

кваліфікація – **«Культуролог, експерт-аналітик з міжкультурних комунікацій»**

вид дисципліни – **обов'язкова**

Форма навчання – денна

Навчальний рік – 2019/2020

Кількість кредитів ECTS – 3

Мова викладання, навчання
та оцінювання –

українська

Форма підсумкового контролю – диференційований
залік

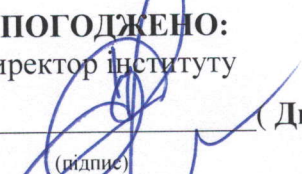
Викладач: Герчанівська Поліна Евальдівна д. культ., професор

Пролонговано: на 2019/2020 н.р. _____ (_____) « _____ » 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

на 2020/2021 н.р. _____ (_____) « _____ » 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

на 2022/2023 н.р. _____ (_____) « _____ » 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

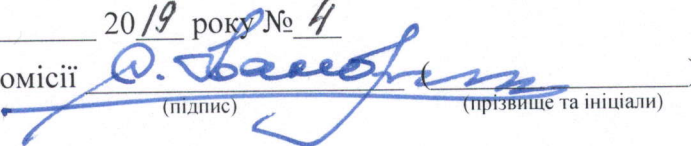
Розробник: Герчанівська Поліна Евальдівна доктор культурології, професор, завідувачка кафедри культурології та інформаційних комунікацій

ПОГОДЖЕНО:
Директор інституту

_____ (Дичковський С.І.)
(підпис)

ЗАТВЕРДЖЕНО:
Зав. кафедри

_____ (Герчанівська П.Е.)
(підпис)

Протокол № 3 від « 07 » 11 2019 р. Протокол № 2 від « 16 » 09 2019 р.

Схвалено науково-методичною радою НАКККіМ _____

Протокол від « 11 » 11 2019 року № 4
Голова науково-методичної комісії
_____ (підпис) _____ (прізвище та ініціали)
« 11 » 11 2019 року

1. Анотація (опис) навчальної дисципліни:

Навчальна дисципліна "Культурологія ментальності" – це новий напрямок культурології, в межах якого розглядаються стратегічні проблеми культурної політики на міжнародному, національному та регіональному рівнях в контексті сучасних світових інтеграційних процесів. Особлива увага приділяється проблемам і перспективам охорони культурної спадщини українського суспільства.

Згідно з навчальним планом НАКККіМ, для студентів I курсу в II семестрі передбачена загальна кількість годин – 90 (кредитів ЄКТС– 3), з них: аудиторних годин – 28 (лекційні –14 год., семінарські заняття -14 год), для самостійної роботи студентів визначено 62 год.)

2. Мета навчальної дисципліни "Культурологія ментальності": допомогти студентам, майбутнім фахівцям різних сфер соціокультурної діяльності, оволодіти систематизованими науковими знаннями про стратегічні проблеми культурної політики в умовах міжкультурної комунікації.

3. Завдання:

- розкрити дефініції та базові поняття дисципліни;
- визначити мету та проблеми вивчення «культурології ментальності» як напрямку наукового знання;
- розглянути соціально-психологічні аспекти ментальності;
- вивчити проблему ментальності в контексті концепції мультикультуралізму;
- розкрити проблему діалогу культур з різними ментальностями;
- розглянути теоретико-методологічні основи охорони культурної спадщини;
- визначити перспективи охорони матеріальної та нематеріальної культурної спадщини.

4. Попередні вимоги до опанування або вибору навчальної дисципліни

У результаті опанування навчальної дисципліни студенти повинні набути такі програмні компетентності:

інтегральна: здатність розв'язувати складні завдання та практичні проблеми у галузі професійної діяльності культуролога або у процесі навчання, що передбачає проведення дослідження та характеризується невизначеністю умов і вимог;

загальні:

1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
2. Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями.

фахові:

1. Здатність до усвідомлення взаємозв'язку культурних текстів та контекстів.
2. Здатність критично осмислювати історичні здобутки та новітні досягнення культурології.
3. Здатність професійно діагностувати, прогнозувати, проектувати й моделювати культурний розвиток різних культурних регіонів, художньої та візуальної культури.
4. Здатність до розв'язання актуальних суспільних проблем з урахуванням особливостей міжкультурної комунікації та стратегії культурної політики.

5. Результати навчання за дисципліною:

Результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація; 4. автономність та відповідальність)		Форми (та/або методи і технології) викладання і навчання	Методи оцінювання та пороговий критерій оцінювання (за необхідності)	Відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни
Код	Результат навчання			
1.1	Знати дефініції та базові поняття дисципліни, а також критично оцінювати можливості їхньої інтерпретації для розв'язання суспільно-значимих проблем	Лекції, семінарські заняття	Опитування, перевірка виконання завдань	20%
2.1	Вміти розглядати соціально-психологічні аспекти ментальності про з урахуванням особливостей міжкультурної комунікації та стратегії культурної політики	Лекції, семінарські заняття	Опитування, перевірка виконання завдань	20%
2.2	Вміти аналізувати теоретико-методологічні основи охорони культурної спадщини	Лекції, семінарські заняття	усна відповідь, контрольна робота, конспекти першоджерел	20%
3.1.	Практично застосовувати засвоєні теоретичні знання та окреслювати комунікаційні стратегії у діалозі культур з різними ментальностями.	Лекції, семінарські заняття	Опитування	20%
4.1.	демонструвати вміння працювати в колективі та самостійно, проявляти ініціативність у дискусійних питаннях, відстоюючи власну думку; з повагою відноситися до різноманітних міркувань;	семінари, самостійна робота	усна відповідь, контрольна робота, конспекти першоджерел	20%

6. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання (необов'язково для вибіркових дисциплін які не входять до блоків спеціалізації)

Результати навчання дисципліни (код)	1.1	2.1	2.2	3.1	4.1
Програмні результати навчання)					
Розуміти специфіку та особливості реалізації культурних ідей, образів, та смислів, а також критично оцінювати можливості їхньої інтерпретації для розв'язання суспільно-значимих проблем.	+	+	+		+
Оцінювати історичні здобутки та новітні досягнення культурології.	+			+	+
Розв'язувати актуальні суспільні проблеми в галузі культури, застосовуючи засоби стратегічного планування, прогнозування, моделювання культурних політик.	+	+	+		+

7. Схема формування оцінки (згідно п.7 «Положення про організацію освітнього процесу в НАКККіМ» (від 31 жовтня 2018 р. наказ №187-0).

Система оцінювання охоплює вхідний, поточний, модульний і підсумковий контроль. Результати навчання здобувачів вищої освіти в Академії оцінюють за шкалою Академії, чотирибальною шкалою («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»), шкалою ЄКТС («А», «В», «С», «D», «Е», «FX», «F»).

7.1. Форми оцінювання студентів:

семестрове оцінювання (максимальна кількість балів / мінімальна кількість балів для отримання позитивної оцінки):

- 1) семінарські заняття – 60;
- 2) самостійна робота – 20;
- 3) підсумковий модульний контроль – 20.

підсумкове оцінювання – диференційований залік.

7.2. Організація оцінювання:

Контроль за якістю навчання студента здійснюється за 100-бальною системою. Загальну кількість балів студента формують семестрові бали, отримані з усіх тем 3-х змістових розділів (бали, бали, отримані за роботу на практичних заняттях; отримані за виконання самостійних завдань), а також бали, які отримані за підсумковий модульний контроль.

Перелік самостійних завдань є складовою в Робочій програмі навчальної дисципліни "Культурологія ментальності".

Зміст курсу поділений на три змістовні розділи. Кожний змістовий розділ включає в себе лекції, семінари, самостійну роботу студентів, які завершуються контролем рівня засвоєння якості програмного матеріалу відповідної частини курсу.

Розподіл балів (максимум)

Поточний контроль						Підсумковий модульний контроль
Змістовний розділ 1 30 балів		Змістовний розділ 2 20 балів		Змістовний розділ 3 30 балів		
Практичні 18 балів	Самостійна 12 балів	Практичні 12 балів	Самостійна 8 балів	Практичні 18 балів	Самостійна 12 балів	20 балів
T1 – 6	T1 – 4	T4 – 6	T4 – 4	T6 – 6	T6 – 4	
T2 – 6	T2 – 4	T5 – 6	T5 – 4	T7 – 6	T7 – 4	
T3 – 6	T3 – 4			T8 – 6	T8 – 4	

T1–T8 – номер теми

Студент допускається до складання диференційованого заліку, якщо він виконав усі види робіт, передбачених робочою навчальною програмою навчальної дисципліни.

Диференційований залік проводиться окремим заняттям відповідно до розкладу після останнього заняття.

Присутність усіх здобувачів вищої освіти на диференційному заліку обов'язкова.

Під час диференційного заліку викладач оголошує загальну кількість накопичених здобувачем вищої освіти за результатами проміжного контролю балів. Якщо здобувач вищої

освіти набрав 60 і більше балів, то диференційований залік може бути виставлений за цими результатами на момент проведення заліку. У разі, якщо здобувач вищої освіти бажає поліпшити свою оцінку, він складає залік з усієї програми навчальної дисципліни.

При цьому в підсумковій оцінці не враховуються накопичені бали. У разі неявки набрані бали за результатами підсумкового модульного контролю не виставляються. У відомості підсумкового контролю знань здобувачів вищої освіти викладач робить запис «не з'явився». Результати диференційованого заліку оцінюють за 100-бальною шкалою Академії, яка переводиться в національну чотирибальну шкалу («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно») і шкалу ЄКТС.

7.3. Таблиця відповідності шкал оцінювання

Оцінка за шкалою Академії (бали)	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за чотирибальною шкалою
90–100	A	Відмінно
82–89	B	Добре
74–81	C	
64–73	D	Задовільно
60–63	E	
35–59	FX	Незадовільно
1–34	F	

8. Структура навчальної дисципліни. Тематичний план _____ занять

№ п/п	Номер і назва теми*	Кількість годин		
		Лекції	Семінари	Самостійна робота
Змістовий рівень 1. Ментальність в умовах мультикультуралізму				
1.	Соціально-психологічні аспекти ментальності	2	2	
2.	Ментальність і мультикультуралізм: основні концепції (У. Кімлика, Ч. Кукатас, Б. Беррі)	2	2	
3.	Діалог і конфлікти культурних ідентичностей	2	2	
Змістовий рівень 2. Теоретико-методологічні основи охорони культурної спадщини				
4.	Меморіалізація і забуття	2	2	
5.	Перспективи охорони культурної спадщини	2	2	
6.	Актуалізація нематеріальної спадщини: форми і методи	2	2	
7.	Середовищний музей як феномен сучасних культурних індустрій	2	2	
ВСЬОГО¹		14	14	62

Загальний обсяг 90 год.², в тому числі (вибрати необхідне):

Лекцій – 14 год.

Семінари – 14 год.

Самостійна робота - 62 год.

1 У робочій програмі навчальної дисципліни для лекційних, семінарських, практичних і лабораторних занять зазначається *реальна* кількість годин (*кратне 2 год. – час тривалості пари*).

2 Загальна кількість годин, відведених на дану дисципліну згідно навчального плану.

9. Рекомендовані джерела:

Базові:

1. *Вайдахер Ф.* Загальна музеологія. Львів: Літопис, 2005. 632 с.
2. *Герчанівська П.Е.* Культура в парадигмах ХХ-ХХІ ст.: монографія. Київ. НАКККіМ. 2017. 378 с.
3. *Фундаментальные проблемы культурологии: в 7 т. / Отв. ред. А.А. Спивак.* Москва; Санкт-Петербург: Новый хронграф, Эйдос, 2009.
Т. VI: Культурное наследие: от прошлого – к будущему. 376 с.;
Т. VII: Культурное многообразие: теория и стратегия. 256 с.

Допоміжні:

1. *Акулич Е.М.* Социокультурный подход к исследованию музея: сущность и специфика // Общество и право. 2004. № 3(5). С. 141-152.
2. *Афанасьев О.Є.* Скансени України як репрезентація регіональних типів природокористування // Географія та туризм: зб. наук. праць. 2011. Вип.15. С. 111-119.
3. *Банах В.М.* Нова музеологія та актуалізація нематеріальної культурної спадщини // Тези III-ї міжнар. наук.-практ. конф. «Історико-культурна спадщина в еру глобалізації: теорет. та прикладні аспекти» / уклад. А. Л. Нагірняк. Львів, 2016. С. 3-6.
4. *Баишатов Ю.Ю., Терпиловський Р.В.* До історії скансенів у Європі // Археологія і давня історія України. Київ: Інститут археології НАН України, 2011. Вип. 5. С. 7-16.
5. *Бережна Ю.М.* Нематеріальна культурна спадщина ЮНЕСКО: поняття, тенденції, український вимір // Географія та туризм. 2012. Вип. 23. С. 93-100.
6. *Босик З.О., Снігірєва Л.М.* Нематеріальна культурна спадщина: виявлення, ідентифікація, документування, звітність: науково-методичні рекомендації. Київ: Логос, 2015. 52 с.
7. *Брич М.Т., Ремешило-Рибчинська О.І.* Середовищні музеї як засіб музеєфікації містобудівної спадщини // Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Архітектура. 2016. № 856. С. 23-29.
8. *Вербицька П.В.* Соціокультурна роль музею у контексті музейної комунікації // Вісник Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Історичні науки. Вип. 5: На пошану професора М.Б. Петрова. С. 225-232.
9. *Гончаров В.В.* До проблеми взаємовідносин традицій і нематеріальної культурної спадщини // Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку. 2014. Вип. 20, Т. 2. С. 180-184.
10. *Денисенко Г.* Проблеми охорони і збереження вітчизняної культурної спадщини в сучасному суспільстві // Краєзнавство. 2009. №1-2. С. 151-168.
11. *Зеленюк Г.А.* Сучасні тенденції у культурному дозвіллі етнографічних парків Києва // Вісник [Київського національного університету культури і мистецтв]. Мистецтвознавство. 2014. Вип. 30. С. 38-43.
12. *Калашикова В.В.* Сучасні тенденції проектування тематичних парків // Проблеми розвитку міського середовища. 2012. Вип.8. С. 102-107.
13. *Калугина Т.П.* Художественный музей как феномен культуры
14. *Науменко Я.* Історико-культурні заповідники України — діалог сучасників з минулим, мовою експонатів // Наукові записки з української історії: збірник наукових статей. Переяслав-Хмельницький, 2012. Вип. 32. С. 34-39.

15. *Новікова Г. Ю.* Церква, як елемент середовищного музею, у музеєфікованих пам'ятках садибного будівництва (на прикладі садиби Куликовських, село Ракітне)» // *ЕМІНАК: науковий щоквартальник*. Миколаїв, 2016. №1 (13), Т.1. С.135-138.
16. *Новікова Г.Ю.* Середовищний музей як феномен нової музеології // *Культура України*. Серія: культурологія.2017. Вип. 55. С. 127-136.
17. *Новікова Г. Ю.* Багатогранність моделей середовищних музеїв у світовому музейному просторі // *Культура України. Серія: культурологія 2017. Вип. 58. С. 185-191.*
18. *Новікова Г. Ю.* Проблеми розвитку середовищних музеїв в Україні // *Історія релігій в Україні: наук. щорічник*. Львів: Логос, 2017. Вип. 27. Ч.2. С. 246-255.
19. *Яковець І.О.* Комунікаційний простір сучасного музею як одна з основних категорій теорії музейної комунікації // *Вісник ХДАДМ*. 2014. №4-5. С. 129-133.

